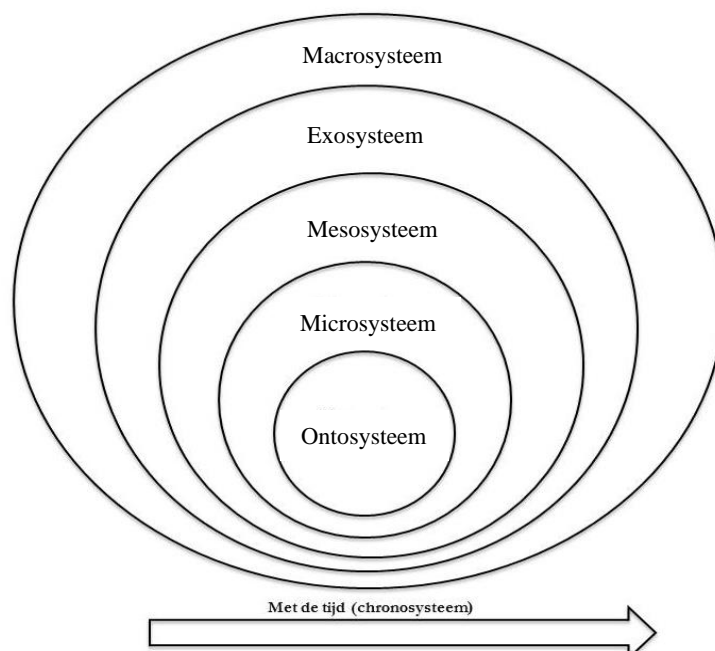

Hoe beïnvloedt de organisatiecontext de ondersteuning van mensen met een verstandelijke beperking en probleemgedrag?

Vanessa Olivier-Pijpers en collega's (Cramm en Nieboer) deden onderzoek naar de relaties tussen de organisatiecontext van instellingen in de verstandelijke gehandicaptenzorg en het probleemgedrag van cliënten/bewoners. Als theoretisch kader gebruikten ze het ecologische model van Bronfenbrenner.

Dat beschrijft hoe een mens zich ontwikkelt en gedraagt in interactie met zijn omgeving. Het model bestaat uit verschillende ecologische 'lagen' ofwel systemen om hem heen, die op elkaar en op de persoon inwerken en met de tijd veranderen.

Lagen	Toelichting, hier toegespitst op bewoners van instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking
Ontosysteem	de individuele biologische gesteldheid (genetisch en fysiek) en de psychologische eigenschappen (karakter, vaardigheden, ervaringen) van de bewoner
Microsysteem	de directe interactie tussen de bewoner en de begeleider (activiteiten, sociale rollen, interpersoonlijke relaties)
Mesosysteem	de interactie tussen personen in verschillende microsystemen om de bewoner heen (bv. tussen woongroep en werkplek, tussen familieleden en teamleden, tussen teamleden onderling)
Exosysteem	het geheel van relaties dat het kader bepaalt voor het microsysteem (bv. management, facilitaire afdeling, zorgvisie van de organisatie)
Macrosysteem	(inter)nationale regelgeving, wetten, financieringsstelsels, attitudes die gedeeld worden in de andere systemen (bv. maatschappelijke normen en waarden, opvattingen over mensen met een VB, financieringssysteem)
Chronosysteem	de veranderingen van de bewoner, van diens systemen en van de interacties tussen systemen door de tijd heen

Het ecologische model van Bronfenbrenner biedt een kader om factoren en verbanden te bestuderen op meer niveaus. De ecologische theorie verlegt de focus van een problematiek die puur hangt aan een persoon naar een mismatch tussen de persoon en diens omgeving. Wanneer meer duidelijk wordt hoe het macrosysteem, de samenleving, en de exosystemen van een zorgorganisatie doorwerken op het meso- en microsysteem, en hoe die systemen probleemgedrag bij mensen met een verstandelijke beperking in de hand werken of tegengaan, kan de mismatch opgelost worden en de kwaliteit van zorg worden verhoogd.

CCE – augustus 2020